

Jaarverslag 2014

*“Roken **doodt**, overheid **doe** wat!”*

Wanda de Kanter-Koppenol, voorzitter.

Frits van Dam, secretaris.

Rob Giebels, penningmeester.

En de bestuursleden:

René Bernards.

Paul Brand.

Barbara van den Broeke.

Geertje Creijghton.

Pauline Dekker.

Jacques Wallage.

tabaknee
Over de Tabaksindustrie & haar kompanen

<i>Inhoudsopgave</i>	<i>pagina</i>
Inleiding	3
Hoofdstuk 1: Stichting Rookpreventie Jeugd	5
Hoofdstuk 2: TabakNee	8
2.1 Thema's van TabakNee	
2.1.1 Politiek & overheid	
2.1.2 De tabaksindustrie & haar lobby	
Hoofdstuk 3: De rechtszaak tegen de Staat	12
Hoofdstuk 4: De impact van TabakNee	15
Hoofdstuk 5: Rookalarm	18
Hoofdstuk 6: Samenvatting en conclusies	21
<u>Bijlage 1</u> : Top 20 best bezochte artikelen op TabakNee.	26
<u>Bijlage 2</u> : Activiteiten van Wanda de Kanter en Pauline Dekker.	27

Amsterdam, 18 februari 2015

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag over 2014 van de Stichting Rookpreventie Jeugd (SRPJ). Deze stichting heeft een helder doel: tabak uit de samenleving verbannen en van roken geschiedenis maken, om op termijn 20.000 jaarlijkse tabaksdoden te voorkomen.

Hoe we ons doel willen bereiken? Simpel: ervoor zorgen dat kinderen en jongeren niet gaan roken. Primaire Preventie staat centraal: als je niet begint, hoef je ook niet te stoppen. Sigaretten zijn ernstig verslavend (binnen 4 weken raakt 80 procent verslaafd) en het is niet eenvoudig om te stoppen.

Om roken uit de samenleving te verbannen, is een combinatie aan effectieve maatregelen nodig, zoals het drastisch snoeien van de naar schatting 60.000 verkooppunten – ieder kind kan, ondanks het verhogen van de leeftijd waarop je tabak mag verkopen van 16 naar 18 jaar, aan tabak komen; er is geen enkele controle mogelijk op zoveel verkooppunten – en een substantiële verhoging van de accijns.

Net zo verslavend als cocaïne

Stel, tabak komt vandaag de dag als nieuw op de markt. Dan zou het absoluut worden verboden, omdat het een product is dat de helft van zijn gebruikers op termijn doodt. Daarbij komt, tabak is net zo verslavend als cocaïne en heroïne. Vergelijk het met asbest dat nu illegaal is geworden, met 500 doden per jaar. Of met het verkeer, waar het heel normaal is dat een volwassene een rijbewijs haalt, terwijl er (in 2013) 570 verkeersdoden vallen. Vergelijk dat met de bijna 19.000 doden door tabak, aldus het [Nationaal Kompas Volksgezondheid](#). In dat cijfer zijn de mensen die overlijden als gevolg van het passief meerooken, niet meegeteld.

Iedere dag....

Iedere dag beginnen in Nederland 126 kinderen jonger dan 18 jaar, met dagelijks roken. Het is niet alleen de vroegtijdige sterfte (een kwart van de rokers sterft voor zijn pensioen), maar ook het langdurig ziek zijn en het lijden dat deels kan worden voorkomen. Het aantal rokers daalt niet of nauwelijks. De laatste tien jaar is het aantal kinderen dat rookt op VMBO niet afgenomen, het is zelfs tien maal zo hoog als bij de VWO-kinderen. Naast de verslaving is de culturele en sociale context van belang. Roken is verantwoordelijk voor maar liefst 30 procent van alle kankers en recidief-kankers. Het aantal vrouwen met longkanker is de laatste tien jaar verdubbeld. En dus hebben maatregelen ter preventie van roken de hoogste prioriteit.

Politici onder druk zetten

Om vaart in het tabaksontmoedigingsbeleid te krijgen, heeft de SRPJ met financiële hulp van het KWF, begin maart 2013 twee projecten gestart: de onderzoeksjournalistieke website [TabakNee](#) en de social-mediacampagne [Rookalarm](#). De laatste is bedoeld om via kinderen hun ouders, opvoeders en

beleidsmakers te beïnvloeden, zodat zij druk gaan uitoefenen op de politiek. Het doel van beide projecten: politici onder druk zetten en hen bewegen effectieve maatregelen te nemen om rookgedrag te voorkómen en terug te dringen. Een middel om dat te bereiken, is het onthullen van de invloed en werkwijze van de tabakslobby. Deze lobby beschikt over miljarden euro's om politici en beleidsmakers te beïnvloeden om zó effectief preventief tabaksbeleid tegen te gaan – en heeft tentakels tot in de top van het bedrijfsleven, overheid en de politiek.

Tabak weer op de politieke agenda

De Stichting Rookpreventie Jeugd heeft door haar projecten TabakNee en Rookalarm en de daarmee gepaard gaande media-optredens van de longartsen Wanda De Kanter en Pauline Dekker, aanzienlijke naamsbekendheid gekregen. Mede hierdoor is tabak weer op de politieke agenda terechtgekomen. De meest effectieve maatregelen kunnen alleen op overheidsniveau worden bereikt, hoezeer de overheid ook blijft hameren op de rol van de ouder in deze. En op de eigen verantwoordelijkheid van het kind, dat onbewust speelbal is van de intense marketingtechnieken van de tabaksindustrie.

Het komende jaar gaan Stichting Rookpreventie Jeugd en *TabakNee* onvermoeibaar verder in de strijd tegen de macht van de tabaksindustrie.

Wij wensen u veel leesplezier!

Namens het bestuur,

Wanda de Kanter (voorzitter) en *Frits van Dam* (secretaris).

Hoofdstuk 1: Stichting Rookpreventie Jeugd

In 2009 is de Stichting Rookpreventie Jeugd opgericht door de longartsen Wanda de Kanter en Pauline Dekker. In hun dagelijkse werk behandelen De Kanter en Dekker mensen die ziek zijn geworden door het roken (longkanker, COPD). Hun inspanningen om mensen te helpen te stoppen met roken, zijn tevergeefs als er steeds nieuwe rokers ('replacement smokers') bijkomen dankzij de geraffineerde marketingmethodes van de tabaksindustrie.

De stichting is opgericht, zoals reeds in de inleiding is vermeld, om te voorkómen dat kinderen en tieners gaan roken. Die doelstelling is met een aantal samenhangende maatregelen te bereiken, vooral een forse accijnsverhoging in combinatie met het drastisch terugsnoeien van het aantal verkooppunten van tabak.

Belangrijke activiteiten van de stichting zijn, behalve het geven van lezingen en interviews, de website TabakNee en de campagne Rookalarm.

De bestuursleden

De bestuursleden van de stichting zijn:

Voorzitter:

Wanda de Kanter,

longarts in het Nederlands Kanker Instituut/Antoni van Leeuwenhoek.

Secretaris:

Em. prof. dr. Frits van Dam,

emeritus hoogleraar psychologie Universiteit van Amsterdam & oud-medewerker Nederlands Kanker Instituut.

Penningmeester:

Drs. Rob Giebels,

oud-adviseur publieke financiën gemeente Amsterdam.

Overige bestuursleden:

Drs. Barbara van den Broeke,

psycholoog/psychotherapeut Kinderen en Jeugd.

Prof. dr. René Bernards,

hoogleraar Moleculaire Carcinogenese aan het Nederlands Kanker Instituut.

Pauline Dekker,
longarts Rode Kruis Ziekenhuis Beverwijk.

Mr Geertje Creijghton,
advocaat.

Prof. Drs. Jacques Wallage,
honorair hoogleraar RUG.

Prof.dr. Paul Brand,
kinderlongarts.

Het Comité van Aanbeveling

Drs. Rob *Barnasconi*, voorzitter Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde.

Dr. Renee *Bittoun*, PhD, Ass. Prof. University of Sydney, Head Smoking Cessation Institute.

Em. prof. dr. Piet *Borst*, medewerker Nederlands Kanker Instituut en voormalig wetenschappelijk directeur Nederlands Kanker Instituut.

Prof. dr. J.W.W. *Coebergh*, sociaal-geneeskundige en epidemioloog.

Drs. Gert van *Dijk*, ethicus Erasmus MC.

Ireen van *Ditshuyzen*, documentairemaakster.

Prof. dr. Marjolein *Drent*, hoogleraar Longgeneeskunde in Ziekenhuis Gelderse Vallei.

Mr Benedicte *Ficq*, strafrechtadvocaat.

Prof.dr. Willem J.M. *Levelt*, oud-president van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen.

Prof.dr. Angela *Maas*, hoogleraar cardiologie voor vrouwen, UMC St Radboud Nijmegen.

Prof. dr. Johan *Mackenbach*, hoogleraar en hoofd van de afdeling Maatschappelijke Gezondheidszorg Erasmus MC Rotterdam.

Em. prof. dr. Bob *Pinedo*, oud-hoogleraar Geneeskundige Oncologie, VUmc.

Prof. dr. Dirkje *Postma*, hoogleraar Longziekten, UMCG.

Prof. dr. Robert N. *Proctor*, Professor of the History of Science at Stanford University, auteur van *Golden holocaust*.

Dr. L.J.A. *Stalpers*, radiotherapeut Academisch Medisch Centrum, Amsterdam.

Prof. dr. Robert *West*, University College London, Smoking Cessation Institute.

Dr. Nout *Wellink*, oud-president van De Nederlandsche Bank.

Prof. dr. Michiel *Westenberg*, hoogleraar Ontwikkelingspsychologie, Universiteit Leiden.

Prof. Dr. Marc *Willemsen*, hoogleraar Tobacco Control Research, Universiteit van Maastricht.

Prof. Dr. Reinout W. *Wiers*, hoogleraar Developmental Psychopathology, Universiteit van Amsterdam.

Dr. Jeffrey *Wigand*, PhD, klokkenluider tabaksindustrie, Smoke-Free Kids.

En verder...

De financiën worden beheerd door [NKI](#), het Nederlands Kanker Instituut.

SRPJ is ingeschreven in de Kamer van Koophandel onder nummer 34333760 en ook betrokken bij de Stichting Eindspel Tabak en lid van de [Alliantie Nederland Rookvrij!](#)<http://www.alliantienederlandrookvrij.nl/>
<http://www.alliantienederlandrookvrij.nl/>

Voor uitgebreide informatie over de stichting verwijzen wij naar de op 30 mei verschenen publicatie "[Vijf jaar in actie voor een rookvrij Nederland](#)", die ook in het [Engels](#) is vertaald.

Ten slotte nog dit: februari bracht het ontstellende nieuws dat lid van het Comité van Aanbeveling *Els Borst* (minister van Staat en oud-minister van Volksgezondheid) is vermoord. Wij hebben haar [met warmte herdacht](#) op TabakNee.

Hoofdstuk 2: TabakNee

1,1 miljoen views

Onder enorme aandacht van de media is [TabakNee](#) op 11 maart 2013 online gegaan. Het namen & shamen van mensen die de tabaksindustrie steunen was nieuw in Nederland. De ambitie om de tabaksindustrie en 'haar kompanen' te ontrafelen en de politiek op haar huid te zitten, maakt TabakNee sinds die dag waar.

Er staan (peildatum: 31 december 2014) 466 artikelen op de site, vooral eigen nieuws en onderzoek. TabakNee is niet meer weg te denken uit Nederland, zie bijvoorbeeld de vermelding in de Fokke & Sukke – kalender van 2014.

Diverse journalisten schrijven en onderzoeken voor TabakNee, zoals Stella Braam, Rosa Koenen, Bas van Lier, Broer Scholtens en Ivo van Woerden. De webdesigner is Wiebe de Wolf. Hoofdredacteur is Frits van Dam.

Volgens google analytics hebben we sinds de oprichting tot en met 31 december 2014 *ongeveer 1,1 miljoen views gehad. Een mooi resultaat!*

2.1 Thema's van TabakNee

2.1.1 Politiek & overheid

Een van de taken van de journalisten van TabakNee is het kritisch volgen van het overheidsbeleid, van discussies in de Tweede Kamer, van de standpunten over rookpreventie van regering en politieke partijen en van de regelgeving op tabaksterrein door het Europese parlement.

We maken structureel gebruik van de Wet openbaarheid van bestuur om te achterhalen welke contacten de overheid met de tabaksbranche heeft en wat er is besproken (als er al notulen zijn gemaakt).

Voorbeelden van onze artikelen

We maken bekend [welke nota's](#) (van de tabaksindustrie) door de staatssecretaris van Financiën worden gebruikt in het accijnzenbeleid. We vermelden wanneer het ministerie een statement over het gebruik van accijnzen van haar website haalt en proberen te [ontdekken](#) wat hierachter schuilt. We publiceren [uitspraken over roken](#) die [politici](#) in het openbaar doen. Of we [interviewen](#) ze zelf.

Uiteraard maken we ook bekend welke politici voor tabak lobbyen (zoals [hier](#), bijvoorbeeld). We blijven er, vooral bij de hardleerse liberalen op hameren dat je maar weinig te kiezen hebt, als je eenmaal verslaafd bent. Gelukkig kon Wanda de Kanter op 11 december een voordracht geven aan de jonge liberalen (JOVD) over roken, vrije keus en lobby.

Opinie

We schrijven ook opiniërende artikelen (zoals [deze](#)) over het beleid van de staatssecretaris en de ministeries. Deze opiniestukken worden ook regelmatig geplaatst in *Het Parool* of *Medisch Contact*, zoals bijvoorbeeld [hier](#). We hebben de rubriek “ondertussen in het buitenland” waarbij we goede voorbeelden uit het buitenland bekend maken (zoals [deze](#)), om politiek en beleidsmakers te inspireren deze na te volgen. We leggen contacten met internationale kopstukken van de anti-tabakslobby, zoals Robert N. Proctor, dr. Jeffrey Wigand die lid worden van het Comité van Aanbeveling en ons weer van goede informatie voorzien.

Enkele highlights:

- In [maart](#) werd in Brussel [de nieuwe Tabaksproductenrichtlijn](#) aangenomen. TabakNee had interne documenten van de lobby van Philip Morris in Brussel in handen gekregen en daarover een serie artikelen geschreven ([hier](#) de ‘Philip Morris Files’ - deel 5).
- In [juni](#) stelde TabakNee de [nauwe banden](#) van enkele gemeenten en provincies met de tabaksindustrie aan de kaak. De gemeenten Den Helder, Groningen, Bergen op Zoom en de provincies Zeeland en Noord-Brabant werken samen met tabaksfabrikanten. Dat mag niet van het ook door Nederland ondertekende internationale antirookverdrag, het zogenoemde FCTC-verdrag. Zo houden enkele kustgemeenten samen met Japan Tobacco International stranden schoon of wordt de provincie Groningen door British American Tobacco gepromoot. Minister Plasterk werd [opgeroepen om in te grijpen](#), maar reageerde niet.
- In [augustus](#) schreven wij er [nog eens](#) over. Dat was aanleiding voor Kamervragen. [Volgens staatssecretaris Van Rijn](#) waren er echter geen regels overtreden.
- Op 8 [september](#) [daagde Stichting Rookpreventie Jeugd de Nederlandse staat voor de rechter](#) vanwege de stelselmatige overtreding door de overheid van de het FCTC-verdrag van de Wereldgezondheidsorganisatie (zie hoofdstuk 3).
- Eind [november](#) meldde de Algemene Onderwijsbond dat zij op verzoek van TabakNee de tabaksbeleggingen van pensioenfonds ABP [aan de kaak](#) gaat stellen. Een mooi resultaat, want TabakNee publiceerde veel over de tabaksbeleggingen van ABP en stuurde geregeld brieven naar allerlei betrokkenen. Wordt vervolgd in 2015.
- Op 1 [december](#) heeft Stichting Rookpreventie Jeugd [een klacht ingediend bij de Ombudsman](#) tegen het ‘rookbemoedigingsbeleid’ van Defensie. Dat zit zo: in [juli](#) berichtte TabakNee in de serie [‘De goedkope sigaretten van Defensie’](#) over de kortingen die militairen op NAVO-bases krijgen op tabak. Sigaretten mogen daar bovendien al worden verkocht aan militairen van 17 jaar oud. Toen Defensie niet reageerde op onze vragen, schakelden wij de hulp in van de Nationale Ombudsman.

2.1.2 De tabaksindustrie & haar lobby

Ons speerpunt is onderzoek naar de lobby voor tabak. Hoe is die georganiseerd? TabakNee heeft ontdekt dat de tabaksindustrie in Nederland niet alleen via haar eigen organisaties lobbyt (zoals de Stichting Sigarettenindustrie), maar ook en vooral gebruik maakt van wat ‘de stille diplomatie’ wordt genoemd. Ter gelegenheid van het

[eenjarig bestaan van TabakNee](#) zette de redactie op 11 maart de feiten over de lobby, voor zover tot nu toe bekend, op een rij in het artikel [Tabakslobby voor Dummies](#). Daarin leert de bezoeker onder andere dat de tabaksindustrie altijd op zoek is naar de 'derde partij', variërend van een politieke partij, de benzinstations tot en met supermarktketens. Zij zet, kortom, allerhande organisaties in die voor haar in Het Haagse lobbyen. VNO-NCW is hiervan het bekendste voorbeeld, wij hebben daar uitvoerig over geschreven en in het bijzonder over de rol die haar directeur [Van Kesteren](#) hierin speelt.

Diep en fijnmazig

TabakNee denkt langzamerhand een aardig beeld te hebben over welke organisaties c.q. personen voor de tabaksindustrie lobbyen en hoe de hazen lopen in Den Haag. Dit heeft tot een breed scala aan artikelen (waarvan [hier](#) een voorbeeld) geleid. Het valt op hoe diep en fijnmazig de lobby voor tabak in vele geledingen van de maatschappij is binnengedrongen. Het netwerk [breidt zich uit](#) binnen gemeentes en gemeentebesturen.

TabakNee verdiept zich ook in de strategieën van de tabaksindustrie om het tabaksontmoedigingsbeleid tegen te werken en kinderen te verleiden te gaan roken. Zo hebben we misleidende rapporten zoals [dit](#) en [dit](#); en [cijfers van de tabaksindustrie](#) aan de kaak gesteld. Of hoe zij bepaalde [organisaties \(heimelijk\) financieren](#) om voor ze te lobbyen. En hoe zij gezondheidsorganisaties [tegenwerk\(t\)en](#).

In 2014 hebben we ook weer nieuwe profielen toegevoegd aan de lobbyistengalerij, bijvoorbeeld [Janwillem Burgering](#) en [Remy di Meglio](#), de nieuwe voorzitter van de Stichting Sigarettenindustrie. We hebben nog lang niet alles boven water kunnen krijgen. *Daarom blijft onderzoek door TabakNee ook zo nodig!*

Enkele highlights:

- In de serie [‘De Frontsoldaten van de Tabak’](#) werden alle frontorganisaties (zogenaamde rokersbelangenorganisaties) in Nederland, hun dwarsverbanden en hun samenwerking met de tabaksindustrie blootgelegd.
- In de 11-delige serie over *‘het tabakssyndicaat’* ([hier](#) het laatste deel) werd onthuld dat achter postbus 262 te Leidschendam een syndicaat schuilt van supermarkten ([CBL](#)), de belangenorganisatie van de kleine tabakswinkeliers ([NSO](#)), allerlei tabakslievende stichtingen, [Detailhandel Nederland](#), en de tabaksindustrie die samen lobbyen tegen de beperking van verkooppunten van tabak.
- De postbus voor een optimale verkoop van tabak blijkt in handen te zijn van de, intussen opgestapte, directeur Theo Roos van de [vereniging Zelfstandige Klinieken Nederland](#). In deze serie werd samengewerkt met het radioprogramma Argos, in die zin dat de invalshoeken werden verdeeld tussen Argos en TabakNee. Argos zoomde in op sabotage van de leeftijdscontrole op alcohol door de supermarkten en [zond dit programma op 19 april](#) uit. Het een en ander leidde ertoe dat Wanda de Kanter door de Tweede Kamer werd uitgenodigd om haar visie te geven over de handhaving van het verkoopverbod van tabak aan jongeren onder de 18.

- In de korte serie 'De smartphone strategie' werd duidelijk hoe tabaksfabrikanten zich op geraffineerde wijze tot kinderen en tieners richten, zoals de wereldwijde campagne '[Don't be a maybe van Marlboro](#) of reclame maken op beschermhoesjes van [onder jongeren populaire smartphones](#).
- We zijn begonnen met het in kaart brengen van de, doorgaans anonieme, kopstukken achter de tabaksfirma's. Als eerste hebben we tabaksfirma [British American Tobacco](#) (BAT) onder de loep genomen en daarover [een vierdelige serie gemaakt](#), met onder andere informatie over de topmensen van deze firma en de houding van de gemeente Groningen ten opzichte van de shagfabriek van BAT. Daarna volgde een serie over Imperial Tobacco ([hier](#) deel 1). De andere twee grote fabrikanten worden in 2015 "ontleed".

Tabak & Zorg

Speciale aandacht heeft de redactie van *TabakNee* voor het thema 'tabak & zorg', de wonderlijke combinatie van personen die zowel voor de *zorg* als voor de *tabak* lobbyen. We hebben diverse hoogleraren en andere personen gevonden en hun dubbelfuncties geopenbaard. Al eerder noemden we [Theo Roos](#) die directeur was van de Zelfstandige Klinieken Nederland (ZKN). Maar we publiceerden ook over [Fred van Raaij](#), tabakslobbyist die toezichthouder is van een ziekenhuis.

Merkwaardig

Een wel zeer merkwaardig persoon in lobbyland waar *TabakNee* op is gestuit, is de nationale lobbyprofessor [Rinus van Schendelen](#) die een deel van zijn onderzoeken financiert met geld dat hij verdient als adviseur van tabaksfirma's. Van Schendelen wist in een e-mail aan *TabakNee* te melden dat tabak een 'veronderstelde risicofactor is voor ernstige ziektes'. De rector van de Erasmus Universiteit vond zijn uitspraak onder 'academische vrijheid' vallen en ook dat het geen bezwaar is dat onderzoek met tabaksgelden worden betaald, zolang het maar transparant gebeurt. Dat het Erasmus Medisch Centrum een vooraanstaand [kankercentrum](#) is, doet er voor hem blijkbaar niet toe. Het profiel van Van Schendelen werd 6115 maal bezocht, nog te weinig om in de 'Top 20 best bezochte artikelen' te vallen (zie [Bijlage 1](#)).

HOOFDSTUK 3: DE RECHTSZAAK TEGEN DE STAAT

Op 8 september daagde mr. Phon van den Biesen (Van den Biesen Kloostra Advocaten) namens Stichting Rookpreventie Jeugd [de Nederlandse staat voor de rechter](#) in verband met de stelselmatige overtreding door de overheid van de [Framework Convention of Tobacco Control \(FCTC\)](#) van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO). Centraal staat artikel 5.3 van dit internationale antirookverdrag. Artikel 5.3 stelt dat overheden de tabaksindustrie buiten de deur moeten houden bij het maken van gezondheidsbeleid. Ondanks dat Nederland dit verdrag heeft ondertekend, mag de tabaksbranche op diverse ministeries mee praten over beleid.

In de aanloop naar de dagvaarding bracht *TabakNee* een [serie artikelen](#) met voorbeelden van flagrante overtredingen van het FCTC-verdrag. De complete tekst van de dagvaarding staat [hier](#). Dat TabakNee alles rond het FCTC-verdrag goed op de radar heeft staan, is te lezen in artikelen zoals [dit](#) en [dit](#).

Wat de stichting van de rechter verwacht

[Hier](#) leest u wat de Stichting in de dagvaarding precies van de rechter verwacht, namelijk dat deze uitspreekt:

1. dat de Nederlandse overheid artikel 5.3 overtreedt door stelselmatig contact te onderhouden met de tabakslobby, en deze zo de kans geeft invloed uit te oefenen op het tabaksontmoedigingsbeleid.
2. dat de Staat binnen maximaal drie maanden een eind maakt aan deze contacten, en aan de tabakslobby per brief en per mail laat weten dat de overheid geen contacten met haar meer zal hebben.
3. dat de overheid daadwerkelijk stopt met elke vorm van communicatie over tabaksbeleid en -regelgeving met vertegenwoordigers van de tabakslobby.
4. dat de overheid niet meer met de tabakslobby samenwerkt in publiekscampagnes tegen het roken.
5. dat de overheid alle staatsorganen – dus ook alle lagere overheden zoals gemeenten en provincies – informeert over de verslavende en schadelijke aard van tabaksproducten en over de noodzaak het tabaksontmoedigingsbeleid te beschermen tegen invloed van de tabakslobby. Daarbij moet ook worden verteld welke lobbytactieken de tabakslobby (heeft) gebruikt om deze invloed wél uit te oefenen.
6. dat alle bewindspersonen en ambtenaren van de regering en van andere staatsorganen – dus ook alle lagere overheden – moeten worden geïnformeerd dat communicatie met de tabaksindustrie en de -lobby in strijd is met artikel 5.3. van de FCTC. Een uitzondering wordt gevormd voor die communicatie die strikt noodzakelijk is voor de technische uitvoering van bestaand beleid.

7. dat de overheid alle voor de uitvoering van beleid strikt noodzakelijke communicatie met de tabaksindustrie steeds in het openbaar laat gebeuren en op de website van de overheid publiceert.

8. dat de centrale overheid bij alle lagere overheden informeert welke contacten zij hebben met de tabakslobby en de ontvangen informatie steeds binnen een week openbaar maakt.

9. dat de overheid alle bewindspersonen en ambtenaren van de regering en andere staatsorganen – dus ook lagere overheden – informeert dat de tabakslobby op geen enkele wijze een voorkeursbehandeling mag genieten.

10. dat de overheid er op toe ziet dat alle bewindspersonen en ambtenaren van alle staatsorganen – dus ook lagere overheden – geen banden hebben met de tabaksindustrie en -lobby, zodat nooit meer sprake kan zijn van enige belangenverstremming.

Tenslotte dient de overheid er voor te zorgen dat alle brieven, mails en circulaires die in verband met de voorgaande punten worden verstuurd direct openbaar worden gemaakt op de website van de Rijksoverheid en in de Staatscourant.

Logboek

In een [online logboek](#) wordt het verloop van de rechtszaak bijgehouden:

8 sept. 2014	Uitbrengen dagvaarding aan zeven bewindslieden. Brief aan de zeven bewindslieden met voorstel tot overleg.
26 sept. 2014	Brief naar staatssecretaris Van Rijn met voorstel tot overleg.
21 okt. 2014	De secretaris van Stichting Rookpreventie Jeugd ontvangt een e-mail van de heer H. Reinen van het ministerie van Volksgezondheid, waarbij de Stichting wordt uitgenodigd om te komen praten over de dagvaarding en het beleid ten opzichte van de tabakslobby. Uitzending met Pauw waarin Pauline Dekker en Wanda de Kanter, van de Stichting Rookpreventie Jeugd, uitleggen waarom de Stichting de Staat dagvaart.
22 okt. 2014	Op het NOS Journaal legt Pauline Dekker uit waarom de staat gedagvaard wordt. Dagvaarding wordt op de rol gezet bij de Rechtbank Den Haag.
23 okt. 2014	Mededeling van de rechtbank dat landsadvocaat zich "niet gesteld heeft". Het effect daarvan is dat de landsadvocaat vier weken extra

	<p>krijgt voor zijn conclusie van antwoord.</p> <p>De Stichting Rookpreventie Jeugd stuurt een e-mail aan H. Reinen waarin zij meldt graag in te gaan op het aanbod voor overleg met staatssecretaris Van Rijn van Volksgezondheid. De bestuursleden Wanda de Kanter, Pauline Dekker en Frits van Dam zullen gaan voor een gesprek over de inhoud van de intussen bij de rechtbank aanhangig gemaakte procedure. Als datum is vastgesteld 28 november 2014.</p>
26 nov. 2014	De afspraak met staatssecretaris Van Rijn is verplaatst naar 18 december 2014.
18 dec. 2014	Crisisberaad in Den Haag zorgt ervoor dat de afspraak met staatssecretaris Van Rijn opnieuw is verplaatst, nu naar 8 januari 2015.
8 jan. 2015	Gesprek tussen Stichting Rookpreventie Jeugd en staatssecretaris Van Rijn.

Hoofdstuk 4: De impact van TabakNee

Mediastrategie

TabakNee is, naast [Rookalarm](#) en de persoonlijke inzet van Wanda de Kanter en Pauline Dekker, een van de manieren die de SRPJ gebruikt om aandacht te krijgen voor de doelstellingen van de SRPJ: preventie met hulp van effectieve maatregelen – accijnzen omhoog en het aantal verkooppunten omlaag. Daartoe is het essentieel dat *TabakNee* het publieke debat stimuleert: ‘Kijk, dit is er aan de hand. Zo worden kinderen aan het roken gezet en zo houdt de industrie de tabaksverslaving in stand.’

Samenwerking met reguliere media

We zoeken voortdurend contact met de reguliere media en dat doen we op diverse manieren - door samen te werken met bijvoorbeeld EenVandaag (lobby in Brussel) of Nieuwsuur (rechtszaak tegen de Staat). Door kranten, tijdschriften en tv-programma's te attenderen op artikelen die (gaan) verschijnen, door ze opiniestukken of ingezonden brieven aan te bieden. En door journalisten die zich in het onderwerp willen verdiepen en ons hiertoe benaderen, te ondersteunen met informatie en op weg te helpen - we hebben ook de ambitie om een betrouwbare kennisbank te zijn.

Optredens in de media

We verspreiden onze kennis ook door Wanda de Kanter en Pauline Dekker in hun talloze media-optredens (zie [Bijlage 2](#)), als nodig, te voeden met informatie. Ook via hen bereikt informatie van de site een groot publiek. Zij spreken in hun optredens vrijwel altijd over de lobby voor tabak.

Alle nieuwe berichten en artikelen worden [getwitterd door Wanda de Kanter](#) die ruim 7000 volgers heeft. Zodoende hebben de artikelen een direct en groot bereik.

Nieuwsbrief

Een ander belangrijk communicatiemedium is onze tweewekelijkse nieuwsbrief met ruim 1500 abonnees die altijd weer veel extra bezoekers oplevert. Belangrijker nog dan het aantal is de vraag: wie zijn die abonnees? Om te beginnen zijn dat alle belangrijke kranten, zoals NRC, Trouw, De Volkskrant, AD, Parool en De Telegraaf. Nieuwsbrengrers zoals ANP, Novum en Nu.nl. Tv-programma's als Zembla, DWDD, Altijd Wat en EenVandaag,

Ook de overheid is geabonneerd. Diverse (hoge) ambtenaren van het ministerie van VWS. Zo ook Tweede Kamerleden van PvdA, VVD, D66, CDA, GroenLinks, SP, CU, SGP en de Commissie VWS van de Tweede Kamer. Tenslotte lezen ook tabakslobbyisten mee.

Daarnaast heeft *TabakNee* ook een [eigen \(bescheiden\) Twitter account](#) (achter de hand), een [eigen Facebook-pagina](#) (zie [Bijlage 1](#)) en een RSS-Feed.

Leesbereik

Zoals eerder vermeld hebben we tot en met 31 december 2014 ongeveer 1,1 miljoen views gehad. Veel artikelen op *TabakNee* belanden hoog in de ranking van Google en je ziet, in de loop van de tijd, bij vrijwel alle artikelen het aantal hits stijgen. Voor de feiten over het leesbereik, zie [Bijlage 1](#) (de Top 20 best bezochte artikelen).

Het aantal keren dat een bepaald artikel op *TabakNee* wordt aangeklikt, zegt lang niet alles. Het is belangrijk dat beleidsmakers kennis nemen van de informatie die wij verzamelen en er iets mee doen. En dat gebeurt. De artikelen op *TabakNee* worden goed gelezen, tot en met in de kringen van de ministeries. En kunnen zelfs in *regeringsnota's* opduiken. 'De regering is bekend met de artikelenreeks van journaliste Stella Braam,' schreef staatssecretaris Martin van Rijn in zijn nota over het rookverbod die hij op 22 mei naar de Tweede Kamer stuurde. Hij doelde op de [serie 'Frontsoldaten van de Tabak'](#) waar zijn eigen PvdA-fractie hem op had gewezen, specifiek op de rol van de tabaksindustrie in het verzet van de kleine caféhouders tegen het rookverbod.

Kamervragen

Er worden regelmatig Kamervragen naar aanleiding van onze artikelen gesteld, bijvoorbeeld over de tabaksbeleggingen van pensioenfondsen ABP. En over dat gemeenten en provincies het FCTC-verdrag overschrijden door samen te werken met de tabaksindustrie. [Volgens staatssecretaris Van Rijn](#) waren er echter geen regels overtreden.

We kunnen, kortom, concluderen dat we de politiek bereiken, zowel de Tweede Kamer als de regering. Daarmee is een belangrijke doelstelling van *TabakNee* bereikt. Maar we zijn pas klaar als tabak geschiedenis is. En dus zullen we de lobby blijven volgen, ontrafelen en benoemen.

In de media

Wanda de Kanter en Pauline Dekker van de Stichting Rookpreventie Jeugd komen met grote regelmaat in de media. Zij wijzen voortdurend op de gevaren van roken en de sluwe tabakslobby. En waarom alles op alles gezet moet worden om te voorkomen dat jongeren gaan roken. Daardoor zorgen zij voor naamsbekendheid van zowel de stichting als van *TabakNee* (en Rookalarm). Dat doen zij via talloze lezingen en interviews, zie [Bijlage 2](#) voor een overzicht van hun activiteiten.

Enkele highlights:

- 18 December: [Medicalfacts.nl](#) neemt het nieuws van *TabakNee* over dat er een klacht tegen Defensie bij de Nationale Ombudsman is ingediend.
- September / oktober: Het aanspannen van de rechtszaak tegen de Nederlandse staat wegens overschrijding van het FCTC-verdrag heeft een [lawine aan publiciteit](#) met zich meegebracht. Bijvoorbeeld een groot portret van Wanda de Kanter en Pauline Dekker in *De Volkskrant* en verder interviews in onder andere *Nieuwsuur*, het *Algemeen Dagblad*, het *NOS Journaal*, *Pauw*, *NOS Radio 1 Journaal* en *BNR Nieuwsradio*. Zie verder in [Bijlage 2](#) onder "interviews".

- In juni reageert staatssecretaris Marin van Rijn middels een videoboodschap op de laatste film van Rookalarm. “Ik voel me door al jullie mailtjes gesteund in alles wat ik doe om het roken terug te brengen.”
- In mei vertelt De Kanter over de presentatie van het vierde filmpje van Rookalarm bij Knevel & Van den Brink.
- “Altijd Wat” van de NCRV dat op 29 april een item maakte over hoe de tabaksindustrie de accijnsverhoging weet tegen te houden, zie [dit artikel](#) op de site, heeft volop kunnen putten uit de informatie van *TabakNee*. Ook Wanda de Kanter kwam in het programma aan het woord.
- Om longkankerpatiënten een gezicht en een stem te geven lieten De Kanter en haar collega Pauline Dekker, de filmmaker Frans Bromet [negen portretten](#) maken van slachtoffers van de tabaksindustrie. De films werden in februari gepresenteerd, maar eind januari maakte Nieuwsuur hier al een item van. Eind maart was een compilatie onder de titel ‘[Brandend verlangen](#)’ op televisie te zien bij de NCRV.
- *TabakNee* kreeg vertrouwelijke documenten over de lobby van Philip Morris in Brussel in handen. Deze mondden uit in de vijfdelige-serie ‘*De Philip Morris – files*’ ([hier](#) deel 5), een serie die een uniek kijkje gaf in de keuken van de lobby bij de herziening van de Tabaksproductenrichtlijn. De serie leidde tot een succesvolle samenwerking met EenVandaag. Op 25 februari werd [het item](#) uitgezonden. Op de website van EenVandaag werd vermeld dat *TabakNee* de bron was van deze uitzending. Later kwam *TabakNee* nog met een kleine followup. [Uit onderzoek](#) blijkt dat de tabakslobby de Tabaksproductenrichtlijn heeft afgezwakt.
- In januari stond een [groot artikel in De Telegraaf](#). Longarts Wanda de Kanter over haar patiënten: ‘Veel mensen voelen zich schuldig of schamen zich. Want ze zien in dat het door het roken komt. Dan zeg ik: “Deze longkanker is niet je eigen schuld. Je bent willens en wetens verslaafd gemaakt. De sigaretten zijn zó samengesteld dat je verslaafd raakt.” Vooral als je jong bent, gebeurt dat sneller. Ik wil rokers niet bashen, maar helpen.’

Hoofdstuk 5: Rookalarm

De social-media campagne [Rookalarm](#) is bedoeld om via kinderen hun (groot)ouders, opvoeders te bereiken, zodat zij de politiek gaan aanspreken op hun verantwoordelijkheid. De politiek die zo graag wijst naar de rol van de opvoeder, en intussen met plezier 2,5 miljard aan accijnzen scoort per jaar.

Goed bekeken

Rookalarm (www.rookalarm.nl) is sinds 3 april 2013 onderweg. De films die onder deze noemer verschijnen, worden goed bekeken door de doelgroep; kinderen sturen de filmpjes door naar hun ouders.

In totaal werden de video's die uitsluitend op de social media te zien waren, ruim 450.000 keer bekeken. De film Groep 8 in den Haag werd op vrijdag 30 mei gelanceerd, de dag voor Wereld Niet Roken Dag. Deze sloot aan op het thema 'accijnsverhoging' en is al ruim 44.000 keer bekeken. In deze video doen de kinderen van groep 8 een hartstochtelijk beroep op de politiek om maatregelen te nemen die er toe zullen leiden dat zij niet gaan roken. Zij roepen kinderen ook op om e-mails te sturen naar de staatssecretaris om hem te bewegen tot meer activiteit op het tabaksdossier. De campagne zal in 2015 uitmonden in een politieke documentaire gericht op opvoeders en beleidsmakers.

De staatssecretaris op YouTube

Rookalarm is onderdeel geweest van de [uitzending van Knevel & Van den Brink](#) op 30 mei. Veel kinderen hebben gevolg gegeven aan de oproep die in die film gedaan is, om de staatssecretaris aan te moedigen werk te maken van het tabaksontmoedigingsbeleid. Van Rijn heeft als antwoord daarop zelf een video-boodschap geplaatst op YouTube waarin hij de kinderen laat weten: 'Ik maak me net als minister Schippers voor mij, ook veel zorgen over roken.' En dat hij maatregelen wil nemen om het roken terug te dringen. De Stichting Rookpreventie Jeugd wacht af wat er van de toezegging van de staatssecretaris terecht komt, maar is intussen wel blij dat de kinderen een gewillig oor hebben gekregen in den Haag. Dat is wel eens anders geweest.

Tweets

Daarnaast hebben bekende Nederlanders als Nick & Simon en Trijntje Oosterhuis een tweet geplaatst over Rookalarm. Nick & Simon hebben zo'n [470.000](#) volgers op Twitter, Trijntje Oosterhuis ongeveer [96.000](#) volgers. Sinds Hyves geen onderdeel meer is van de Rookalarm-campagne zijn we volledig overgestapt op [Facebook](#), met bijna 5.500 likes. Facebook heeft sinds kort ook een nieuwe functionaliteit, namelijk 'autoplay'. Hiermee worden filmpjes automatisch afgespeeld op mobiel. Dit bevordert het bereik aanzienlijk.

De campagne wordt volledig ondersteund door het uitgeverconcern Sanoma. Dit betekent dat bekende Sanoma-titels als Libelle, Margriet, Viva, Flair, Ouders ook van nu, KekMama, Kinderen, Vrouwonline en JAN de link naar bijvoorbeeld 'Groep 8 in Den Haag' op hun Facebook pagina's hebben geplaatst. En dan is er nog [de advertorial op lindanieuws.nl](#).

Daarnaast heeft Rookalarm onlangs een [Spin Award](#) in de wacht gesleept voor 'beste content' en waren zij tevens met hun Rookalarm-campagne genomineerd voor een [SAN ACCENT](#), de communicatie vakprijs van, voor en door adverteerders.

Overzicht views

Onderstaande views zijn gerelateerd aan het aantal mensen dat het geluid heeft aangeklikt om de video's te bekijken. Dat betekent dat zij bewust de films zijn gaan bekijken. Rookalarm heeft in ruim anderhalf jaar tijd de volgende video's voor de sociale media geproduceerd:

Video	aantal keer bekeken (t/m 25 dec)
Albert Heyn heeft het allemaal http://www.youtube.com/watch?v=ov5K_3rxi9c	294.148
Het Raadsel van groep 8 http://www.youtube.com/watch?v=bHHUNkk0IYQ	68.068
Groep 8 in Den Haag https://www.youtube.com/watch?v=827c1kkHY_M	46.061
Het voorstel van groep 8 http://www.youtube.com/watch?v=UaChb5PJKIM	41.453
Gewoon bij AH http://www.youtube.com/watch?v=pwrUBe3DgM0	32.468
Alle video's samen:	482.198 keer bekeken

Bovenstaande video's worden vaak 'ge-shared' door mensen met vrienden en bekenden in het eigen netwerk. Hieronder twee screenshots ter illustratie:

FB posts – Ouders van Nu

Ouders van Nu heeft een link gedeeld.
11 juni

Roken is een keuze.
‘Je hebt er zelf voor gekozen om verslaafd te raken klein meisje...en later longkanker of borstkanker te krijgen’.

Wat vind jij dat de overheid eraan kan doen?
Houd dit in je achterhoofd: 90% van de rokers is begonnen als kind. #adv

Groep 8 in Den Haag
Ga naar <http://www.doorgaan.nl> Iedere dag raken er meer dan 100 kinderen verslaafd aan sigaretten, en de politici lijkt het niets te kunnen schelen. En daaro...

Vind ik leuk · Reageren · Delen 22 keer gedeeld

75 personen vinden dit leuk. Populairste reacties ▾

FB posts – Flair

Berichtdetails

Flair
10 juni om 8:00 · Bewerkt ·

Wat doet de politiek om kinderen te beschermen tegen sigaretten?
Te weinig, vindt Jeffrey Wigand, de klokkenluider van de tabaksindustrie wiens verhaal werd verfilmd in de spannende film 'The Insider'. Bekijk het filmpje en oordeel zelf!
https://www.youtube.com/watch?v=827c1kkHY_M

Groep 8 in Den Haag
Ga naar <http://www.doorgaan.nl> Iedere dag raken er meer dan 100 kinderen verslaafd aan sigaretten, en de politici lijkt het niets te kunnen schelen. En daaro...
YOUTUBE.COM

10.752 bereikte personen Bericht promoten

Vind ik leuk · Reageren · Delen 12 2 2

Hoofdstuk 6: Samenvatting en conclusies

Van roken geschiedenis maken, is het doel van de Stichting Rookpreventie Jeugd (SRPJ). Hoe dat kan? Simpel, door te voorkómen dat kinderen gaan roken. Daartoe moet tabak onbetaalbaar worden – dus de accijnzen drastisch omhoog – en moet er flink gesnoeid worden in de pakweg 60.000 verkooppunten van tabak die ons land telt. Beperk de verkoop tot tabaksspeciaalzaken, dan zijn er nog maar 1500 over! Met deze boodschap trekken de oprichters en longartsen Wanda de Kanter en Pauline Dekker onvermoeibaar door het land en verschijnen zij met grote regelmaat in de media. Intussen speuren de journalisten van TabakNee – een belangrijke activiteit van de stichting – gedreven naar de tentakels en snode plannen van de tabakslobby. En de social media campagne Rookalarm (ook een initiatief van de stichting) mobiliseert, via kinderen, hun (groot)ouders en opvoeders, zodat zij de politiek onder druk zetten om effectieve maatregelen tegen het roken te nemen.

Fraai voorbeeld

Heeft de stichting haar doel bereikt? Dankzij de inspanningen van de stichting lijkt tabak weer op de politieke agenda te staan en lobby-deskundige Erik van Venetië prees de aanpak van de stichting de hemel in. ‘Haar lobby,’ schreef hij, ‘is een fraai voorbeeld van succesvol lobbyen voor het goede doel.’

<http://www.tabaknee.nl/nieuws/nieuws/33-nieuws/564-analyse-van-een-succesvolle-lobby>

Pijnlijk verhaal

Goed nieuws dus, maar we moeten de verwachtingen direct óók temperen, want we zijn er nog lang niet. De cijfers vertellen een pijnlijk verhaal: het aantal rokers daalt niet of nauwelijks. Iedere dag beginnen in Nederland 126 kinderen onder de 18 jaar, met dagelijks roken. De laatste tien jaar is het aantal kinderen dat rookt op VMBO niet afgenomen, het is zelfs tien maal zo hoog als bij de VWO-kinderen. Naast de verslaving is de culturele en sociale context van belang.

Tabak verantwoordelijk voor 30 procent van alle kankers

Nederland telt jaarlijks 19.000 doden door tabak, hierin zijn de doden dankzij meerroken niet meegenomen. Roken is verantwoordelijk voor maar liefst 30 procent van alle kankers en recidief-kankers en waarschijnlijk nog veel meer. Het aantal vrouwen met longkanker is de laatste tien jaar verdubbeld. En dus hebben maatregelen ter preventie van roken de hoogste prioriteit.

Het tabaksontmoedigingsbeleid blijkt echter een zaak van de lange adem, en laat zich nog het beste karakteriseren met de term ‘stroperig’. Effectieve campagnes zijn al jaren terug afgeschaft, mensen weten wel dat roken ‘slecht’ is, maar wat

dat slecht precies inhoudt, weten maar weinig mensen. Daarbij heeft een kind geen boodschap aan het woord ‘slecht’.

Maar we zijn op weg! En we zetten de hoogtepunten van de stichting in 2014 voor u puntsgewijs op een rij.

Hoogtepunten Stichting Rookpreventie Jeugd

Rechtszaak begonnen tegen de Staat

Op 8 september [daagde Stichting Rookpreventie Jeugd de Nederlandse staat voor de rechter](#) vanwege de stelselmatige overtreding door de overheid van het internationale antirookverdrag, de [Framework Convention of Tobacco Control \(FCTC\)](#) van de Wereldgezondheidsorganisatie. Centraal staat artikel 5.3 van dit verdrag: overheden moeten de tabaksindustrie buiten de deur houden bij het maken van gezondheidsbeleid. Ondanks dat Nederland dit verdrag heeft ondertekend, mag de tabaksbranche op diverse ministeries mee praten over beleid.

In de aanloop naar de dagvaarding bracht *TabakNee* een [serie artikelen](#) met voorbeelden van flagrante overtredingen van het FCTC-verdrag. De complete tekst van de dagvaarding staat [hier](#). Dat TabakNee alles rond het FCTC-verdrag goed op de radar heeft staan, is te lezen in artikelen zoals [dit](#) en [dit](#). Belangrijk is dat het ministerie, getriggerd door de rechtszaak, nu met de stichting wil praten over de implementatie van FCTC. Eind 2014 werd een gesprek met staatssecretaris van Volksgezondheid Martin van Rijn gepland <http://www.tabaknee.nl/nieuws/nieuws/33-nieuws/505-logboek-rechtszaak-tegen-de-staat>.

De rechtszaak leverde een lawine aan publiciteit op, tot en met het NOS Journaal aan toe.

In gesprek met de werkgeversorganisatie VNO-NCW

Ook de werkgeversorganisatie VNO-NCW wil nu met de stichting in gesprek. Eind 2014 sprak de stichting met directeur Niek Jan van Kesteren. Onderwerp: hoe kunnen we gezamenlijk iets tegen het jeugdroken doen. Er zijn vervolgsafspraken voor 2015 gemaakt. U zult er ongetwijfeld nog over horen.

Klacht bij Ombudsman

Op 1 december heeft Stichting Rookpreventie Jeugd [een klacht ingediend bij de Ombudsman](#) tegen het ‘rookbemoedigingsbeleid’ van Defensie. Dat zit zo: in juli berichtte *TabakNee* in de serie [‘De goedkope sigaretten van Defensie’](#) over de kortingen die militairen op NAVO-bases krijgen op tabak. Sigaretten mogen daar bovendien al worden verkocht aan militairen van 17 jaar oud. Toen Defensie niet reageerde op onze vragen, schakelden wij de hulp in van de Nationale Ombudsman.

Mediavrouw van het Jaar

Wanda de Kanter, voorzitter van de Stichting Rookpreventie Jeugd, kreeg de [Vrouw in de Media Award 2014](#) voor haar doeltreffende optreden als deskundige over de tabakslobby in de pers. De Stichting Rookpreventie Jeugd heeft door haar projecten TabakNee en Rookalarm en de daarmee gepaard gaande media-optredens van de longartsen Wanda De Kanter en Pauline Dekker, aanzienlijke naamsbekendheid gekregen.

Hoogtepunten TabakNee

1,1 miljoen views

Op 31 december 2014 staan er precies 466 artikelen op de website van TabakNee, het merendeel eigen nieuws en onderzoek. En de artikelen worden goed gelezen, door de media, overheid en politici. Dat weten we dankzij de abonnementen op de nieuwsbrief van TabakNee. Volgens Google analytics heeft TabakNee sinds de oprichting tot en met 31 december 2014 niet minder dan ongeveer 1,1 miljoen views gehad.

Philip Morris' lobby in Brussel openbaar gemaakt

TabakNee kreeg vertrouwelijke documenten in handen over de lobby van Philip Morris in Brussel. Deze mondden uit in de vijfdelige-serie 'De Philip Morris – files' ([hier](#) deel 5), een serie die een uniek kijkje gaf in de keuken van de lobby bij de herziening van de Tabaksproductenrichtlijn. De serie leidde tot een succesvolle samenwerking met EenVandaag. Op 25 februari werd [het item](#) uitgezonden. Op de website van EenVandaag werd vermeld dat *TabakNee* de bron was van deze uitzending. Later kwam TabakNee nog met een kleine follow up. [Uit onderzoek](#) blijkt dat de tabakslobby de Tabaksproductenrichtlijn heeft afgezwakt.

Gemeentes die FCTC verdrag overtreden aan de kaak gesteld

In juni stelde *TabakNee* de [nauwe banden](#) van enkele gemeenten en provincies met de tabaksindustrie aan de kaak. De gemeenten Den Helder, Groningen, Bergen op Zoom en de provincies Zeeland en Noord-Brabant werken samen met tabaksfabrikanten. Zo houden enkele kustgemeenten samen met Japan Tobacco International stranden schoon of wordt de provincie Groningen door British American Tobacco gepromoot. Dat mag niet van het eerder genoemde internationale antirookverdrag. Minister Plasterk werd [opgeroepen om in te grijpen](#), maar reageerde niet. In augustus schreven wij er [nog eens](#) over. Dat was aanleiding voor Kamervragen. [Volgens staatssecretaris Van Rijn](#) waren er echter geen regels overtreden.

Frontorganisaties en tabakssyndicaat blootgelegd

In de serie [‘De Frontsoldaten van de Tabak’](#) werden alle frontorganisaties (zogenaamde rokersbelangenorganisaties) in Nederland, hun dwarsverbanden en hun samenwerking met de tabaksindustrie blootgelegd. Een artikel van deze serie werd zowaar in een regeringsnota vermeld. In een andere serie, over *‘het tabakssyndicaat’* ([hier](#) het laatste van 11 delen) werd onthuld dat achter postbus 262 te Leidschendam een ‘syndicaat’ schuilt van supermarkten ([CBL](#)), van de belangenorganisatie van de kleine tabakswinkeliers ([NSO](#)), van allerlei tabakslievende stichtingen, [Detailhandel Nederland](#) en de tabaksindustrie die samen lobbyen tegen de beperking van verkooppunten van tabak.

Tabaksbeleggingen aan de kaak gesteld

Eind november meldde de Algemene Onderwijsbond dat zij op verzoek van TabakNee de tabaksbeleggingen van pensioenfonds ABP [aan de kaak](#) gaat stellen. Een mooi resultaat, want TabakNee publiceerde veel over de tabaksbeleggingen van ABP en stuurde geregeld brieven naar allerlei betrokkenen. Wordt vervolgd in 2015.

Over Rookalarm

Rookalarm heeft sinds de start van haar [Facebook pagina](#) in april 2013 bijna 5.500 ‘likes’ verzameld. De [Facebook pagina van TabakNee](#) is ruim 850 keer ‘ge-liked’. Ook op YouTube heeft het Rookalarm flink geluid: de documentaire [Albert Heyn heeft het allemaal](#) is maar liefst bijna 300.000 keer bekeken in 2014. En [Het Raadsel van groep 8](#) bijna 70.000 keer. De top vijf korte films van Rookalarm hebben samen meer dan 480.000 ‘views’ opgeleverd. Dat zijn ruim 1.300 views per dag.

In 2014 heeft Rookalarm de [Spin Award](#) in de wacht gesleept voor ‘beste content’ en was de Rookalarm-campagne tevens genomineerd voor een [SAN ACCENT](#), de communicatie vakprijs van, voor en door adverteerders. In 2015 komt de eindfilm ‘De vervangers’ van Rookalarm.

Kortom....

We zijn niet onopgemerkt gebleven. Maar we denken ook dat er met meer inzet, en altijd gebaseerd op feiten, tegen het huidige rookbeleid van de overheid moet worden gestreden, een voorbeeld nemend aan landen als Australië, Ierland en Engeland en hun ministers van Volksgezondheid. Het duurt hier allemaal te lang. Het aantal rokers wil maar niet dalen en dat zal ook niet gebeuren als de overheid tabak niet als een belangrijk public health issue beschouwt maar als een geldmachine. Het enige dat helpt is sigaretten onbetaalbaar maken voor kinderen en de verkoop beperken tot tabaksspecialzaken.

Ook in 2015 gaan Stichting Rookpreventie Jeugd en *TabakNee* onvermoeibaar verder. Blijf ons steunen!

Bijlage 1

Top 20 best bezochte artikelen in website TabakNee (per 1-1-2015)

(1) Willem Jan Roelofs: het gezicht van de tabaksindustrie	32.826
(2) Irene Asscher-Vonk: commissaris van de duurzame sigaret	30.799
(3) Edith Schippers: minister van de tabakswerkgevers	21.963
(4) Elco Brinkman: dom of gewetenloos	15.625
(5) Handhaving leeftijdsgrens faalt volledig	14.870
(6) Ton Wurtz: een scharrelaar in tabak	12.852
(7) Longkankerpatiënten verbreken hun stilzwijgen	12.811
(8) Jan Kamminga: stiekeme commissaris bij Philip Morris	12.623
(9) De minister antwoordt	12.339
(10) Tweede Kamerlid Arno Rutte: Elke sigaret is er één	11.992
(11) Hogeschool van slukreclame	11.970
(12) Vrij Nederland: tabakslobby VNO-NCW	11.828
(13) Michiel Krijvenaar: lobbyist voor Philip Morris	10.103
(14) Tabakslobby scherpt de messen tegen lelijke foto's op pakjes	10.023
(15) Dr. Wigand (The Insider): "E-sigaret bedreiging voor jongeren"	9822
(16) Hans Hillen: de senator die zijn 'tabaks-bv' verzweeeg	9478
(17) Wanda de Kanter: "Tweede Kamer kan voorgoed afrekenen met handhavingsprobleem verkoop tabak."	8987
(18) Niek Jan van Kesteren: Bewaker Tabaksbelangen	8855
(19) Proctor over politiek en tabak	8151
(20) Hoe het kleine café werd opgejut tegen het rookverbod	8100

Bijlage 2

Activiteiten in 2014 van longartsen Wanda de Kanter en Pauline Dekker

De activiteiten van De Kanter en Dekker, oprichters van de Stichting Rookpreventie Jeugd, zijn onderverdeeld in vier categorieën: lezingen/debatten/scholing; interviews; eigen publicaties en 'overig'.

Lezingen/debatten/scholing

- 11 december - Voordracht JOVD over roken, vrije keus en lobby.
- 8 december - Onderwijs oncologie verpleegkundigen dyspnoe en palliatieve sedatie.
- 27 november - Lezing voor 300 vrienden van het Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis (AVL): roken en kanker.
- 25 november - Lezing kanker en roken voor collectanten KWF.
- 21 november - Fight Cancer met de Raad van Toezicht, ontvangst door jonge wetenschappers Nederlands Kanker Instituut. Brainstormen over nieuwe plannen.
- 19 november - Lezing voor landelijke oncologie-verpleegkundigen: longkanker en roken. Op congres presentatie van 200 vragen over longkanker voor patiënten en hun naasten.
- 12 november - Lezing mammacarcinoom en het negatieve gevolg van doorroken, in het Antoni van Leeuwenhoek voor alle borstkankerbehandelaars van Nederland, samen met Emile Rutgers en Piet Borst.
- 10 november - Lezing over motiverende gespreksvoering voor kankerpatiënten aan meer dan 100 oncologieverpleegkundigen, verpleegkundig specialisten in Antoni van Leeuwenhoek.
- 5 november - Lezing landelijke kinderartsen: de kinderartsen hebben de activistische groep [NoSmoKind](#) opgericht onder leiding van [Paul Brand](#), Peter Merkus en Noor Rikkert.
- 1 november - Debat Rode Hoed NTVG en Volkskrant. Debat over de rol van de media: iedereen in de keten is verantwoordelijk voor preventie, van wetenschappers tot en met de media.
- 20 oktober - Lezing kanker en roken voor rookstopcoaches.
- 16 oktober - Medewerking verleend aan de Roken en longkankerpresentatie in kader van de themaweek longkanker, boek 200 vragen over longkanker.
- 5-10 oktober - Longkanker training in [Mount Sinai hospital New York city met focus op longkanker screening](#).
- 3 oktober - Conferentie [STAP](#): alcoholbeleid in Nederland, in panel onder leiding van Job Cohen: minimumprijs instellen voor alcohol en reclame afschaffen. De anti-alcohollobby kan leren van de anti-tabakswereld. ([Brandpunt uitzending van 5 oktober](#)).
- 10 juli - Summer addiction course UvA: Nicotine addiction: the worst of all. Met verslavingsartsen/deskundigen uit de hele wereld. De deelnemers zijn allen geschokt

door de overweldigende aanwezigheid van rokers op elke straathoek in Nederland, smoking country. Wanda de Kanter legt hen uit waarom dat zo is.

26 juni - Oprichtingsvergadering Fight for Cancer.

5 juni - De Meervaart, lezing over kanker en roken tijdens en na de behandeling voor (para)medici en verpleegkundigen.

4 juni – Over kanker en roken tijdens de behandeling; lezing voor AVL.

28 mei - De Balie - Publiek debat RMO (Raad voor Maatschappelijk Ondernemen) - CEG (Centrum Ethiek en Gezondheid) over verwaarlozing versus vrije keus-issues (voor meer informatie klik [hier](#)). De boodschap luidde: “We zijn het erover eens dat *nudging* bij een ernstige verslaving een laffe oplossing is . Als de overheid ergens van overtuigd is op basis van feiten, dan dient zij een maatregel te nemen. Of er maatregelen worden genomen, mag niet afhankelijk zijn van de toevallige politieke kleur. Als er jaarlijks 20.000 slachtoffers vallen door een eenduidige oorzaak, is het zaak maatregelen te nemen.”

27 mei - Tweede Kamerdiscussie over falen handhaving leeftijd van 18 jaar bij de verkoop van tabak en alcohol, met leden Gezondheidscommissie Tweede Kamer en medewerkers VWS.

22 mei – Papendal, lezing aan meer dan zeshonderd bedrijfsartsen over waarom en hoe een rookstopadvies te geven.

15 mei - Zwolle - Colleetour door professor Paul Brand, kinderlongarts. Verslag hiervan in een [interview op Isala.nl](#) over ontstaan van ons project.

24 april - Landelijke longdagen: publieks-sessie: ‘Waarom niet beginnen met roken?’ Afsluiting met uiteenzetting politieke lobby in Nederland met betrekking tot tabak.

23 april - Plenaire lezing tijdens de landelijke internistendagen.

17 april - AMC - het plein: ‘De activistische longarts’.

9 april - COBRA: landelijk gynaecologen: ‘Waarom en hoe stoppen met roken’.

24/28 maart - European Congres Tobacco or Health (ECToH), met Florence Berteletti, Simon Chapman, Becky Freeman, Luc Joossens en FCTC-directeur Laurent Hubert.

5 maart - Afscheidssymposium Trudi Tromp, verslavingsarts Jellinek. Wij geven lezing over hoe en waarom activisme is en moet ontstaan. Geweldig bevlogen mensen in die verslavingswereld. Een goed verhaal door vd Brink over tabaksverslaving. En wij vertellen hoe we ervoor kunnen zorgen dat tabaksverslaving in de toekomst niet meer bestaat.

24 februari - Scholing rookstopcoaches AVL.

12 februari - Donamo - lezing voor oncologen over relatie roken en kanker: oorzaak en gevolg en bij doorroken na diagnose eerder uitzaaingen of tweede primaire tumor.

29 januari - Dublin - BTOG: British Thoracic Oncology Group. Ruim 600 longoncologen. Lezing over cancer and smoking.

20 januari - AMC lezing. Afdeling sociologie: hoe een arts roken op de public health-agenda krijgt.

17 januari - Dagvoorzitter symposium longartsen in de beurs van Berlage met TabakNee en Professor Robert West. Journaliste Stella Braam geeft lezing over TabakNee.

10 januari - Motiverend gesprek voor het goede doel voor [Roparun tandartsen: Dental Runners Erasmus Faculteit](#) onder leiding van Professor Wolvius. Interessante sessie over rookverslaving: net zo ernstig als heroïneverslaving.

Interviews

- 22 oktober - Op het [NOS Journaal](#) legt Pauline Dekker uit waarom de staat gedagvaard wordt.
- 21 oktober - Uitzending met [Pauw](#) waarin Pauline Dekker en Wanda de Kanter uitleggen waarom de Stichting de staat dagvaard.
- 16 oktober - Interview AT5 over shisha- pen op de kermis.
- 12 oktober - Interview over angst voor de dood en hoop bij kankerpatiënten in Vrij Nederland.
- 30 september - Groot portret Pauline en Wanda in De Volkskrant over de rechtszaak en activisme 5 jaar lang.
- 21 september - [Interview BNR met Tom van 't Hek](#) : of [hulp bij stoppen met roken](#) in het basispakket moet blijven: zeker wel, het is 1. een verslaving, heroïne- en cocaïneverslaafden mogen ook naar de Jellinek; 2. het kan 20.000 doden op jaarbasis voorkomen en heel veel leed en 3. het is gewoon erg kosteneffectief.
- 16 juli - Dit is de dag - [Interview met Wanda en Pauline](#) naar aanleiding van rookverbod in auto's met kinderen in Wales.
- 5 juni - Interview in Trouw. Over het risico van sigaren roken.
- 31 mei - [Optreden bij Knevel & Van den Brink](#), naar aanleiding van presentatie van filmpje 4 van Rookalarm. Thema: niet beginnen met roken.
- 27 mei - Nederlands tandartsenblad, interview over motiverende gespreksvoering.
- 30 april- Interview Equipt: Stoppen met roken in Europees verband: toolkit voor follow up tabaksbeleid per land.
- 29 april - NCRV Nederland 2: [waarom Philip Morris haar fabriek sloot](#). De waarheid is anders dan zij zegt.
- 31 maart - Interview in Het Parool over de elektronische sigaret.
- 24 maart- Interview met De Volkskrant over de elektronische sigaret.
- 24 februari - Interview met De Volkskrant over vrouwen en longkanker.
- 6 februari - Interview voor de [Correspondent](#).
- 3 februari - Interview LEF over stigma.
- 31 januari - [Interview in Nieuwsuur met een reportage over de onzichtbaarheid van longkanker](#) naar aanleiding van de portretten die Frans Bromet van 9 longkankerpatiënten maakte.
- 25 januari - Interview met De Telegraaf over surgeon general rapport roken.
- 16 januari - [Interview op Radio 2: 'Stoppen met roken'](#). Te gast bij Gijs Staverman.
- Januari - Interview in tijdschrift Longfonds: longarts, patiënt en psycholoog over schuld en schaamte rond roken.
- 11 januari - [Live in de uitzending Radio 6FM](#) met DJ Mario van Zijl over stoppen met roken.

Eigen publicaties

- 5 november - Medisch Contact: groot op de voorpagina, editorial en artikel over de activiteiten van de kinderartsen.
- 12 oktober - Ingezonden artikel Financieel dagblad over rechtszaak tegen de Staat der Nederlanden, geplaatst als reactie op brief Philip Morris International.
- 30 september - Artikel J/ M hoe kinderen tegen lobby te beschermen.
- 18 september - Column Fabulous magazine als reactie op VNO-NCW forum: de onzin van vrije keuze bij een verslaving.
- 31 mei - Open brief aan Hans van Baalen op Fabmagazine.
- 30 mei – Publicatie “Vijf jaar in actie voor een rookvrij Nederland”. (Op 10 juni ook in het Engels)

April - NTVG Astma en COPD-bijlage: artikel: Voor operatie stoppen met roken: chirurg aan zet. Bijdrage aan boek: 'Gezond ouder worden in Nederland': interviews met onder andere Polder, Midas Dekkers, Paul Schnabel.

4 maart - COPD-boek hoofdstuk tabaksverslaving.

Overig

9 december - Bezoek aan rookstop groep Postcodeloterij.

8 december - Bijeenkomst rookstop coaches Noord Holland.

20 november - Bezoek aan directeur VNO-NCW Van Kesteren.

7 november - Rookstop consult aan de koffietafel.

31 oktober - 65 jarig bestaan van KWF met veel aandacht voor roken in de preventie van kanker. Michel Rudolphie benadrukt dat 30 procent van alle kankerdoden door roken komt.

28 oktober - "Ik stop ermee": 200 rokers worden in 4 uur tijd in de avond in Utrecht gemotiveerd te stoppen met roken door Rob Hairwassers: inspirerend en hilarisch.

23 oktober - KWF en Alliantie Nederland Rookvrij : strikt genomen kan je mensen die werken aan een samenleving met veel minder vroegtijdige doden geen lobby noemen, het zijn beïnvloeders met het goede voor ogen.

12 september - Overleg Groot Amsterdam rookvrij GGD, huisartsen, Jellinek

3 juli - Verdiepingssessie Alliantie Nederland Rookvrij, met KWF, Longfonds, Hartstichting en vele anderen.

4 februari - Wereld Kanker Dag met op het hoofdkantoor van KWF ontvangst met Frans Bromet en alle patiënten of hun nabestaanden die hebben meegewerkt aan de [9 portretten over longkanker en smoking related lung cancer stigma](#).

Die dag wordt ook de DVD 'Je moet toch ergens aan dood gaan', een uitspraak die wij vaak van rokende jongeren horen, afgeleverd bij VWS en bij Eerste en Tweede Kamerleden in de Gezondheidscommissie.